

KINNITATUD

16.01.2025

direktori käskkirjaga nr 1-1/6

ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ NING LOOVTÖÖ KOOSTAMISE JA VORMISTAMISE NÕUDED

1. Üldsätted

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §31 lg (6) kohaselt tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks rahuldavalt sooritada õpilasuurimus või praktiline töö. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ja hindamise tingimused ja kord on kehtestatud haridus- ja teadusministri määrusega nr 62. Vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 p 8 sätestatud korrale korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilasuurimuse või praktilise töö koostavad ja kaitsevad üldjuhul 11. klassi õppijad. Õppijad, kes alustavad KTG-s õpinguid 12. klassis ja kes ei ole eelnevas koolis kaitsnud õpilasuurimust või praktilist tööd, teevad seda samadel alustel ja sama ajakavaga nagu 11. klassi õppijad. III kooliastme loovtöö sooritavad õppijad, kes ei ole seda eelnevas koolis teinud.

Eelnevas koolis kaitstud õpilasuurimused ja praktilised tööd arvestatakse kooli lõpetamisel. Õpilasuurimusel või praktilisel tööl ning loovtööl võib olla üks või mitu õpilasautorit, kelle panus töösse on selgelt näidatud ja eristatav. Kõik autorid peavad osalema töö kaitsmisel. Töö läbiviimise õppimiseks ja toetamiseks on võimalik õppijatel läbida Moodles kursus „Uurimistöö alused”.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ajakava igaks õppeaastaks kehtestab kooli direktor käskkirjaga.

2. Mõisted

Õpilasuurimus on õppija või õppijate poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu ning resümee eesti ja võõrkeeles. Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud.

Õpilasuurimus kajastab õppija uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Praktiline töö on õppija või õppijate poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

Võimalikud praktilise töö vormid on järgmised:

1) teos:

- kunstiteos: maal, skulptuur, joonistus, graafiline teos või tööde seeria, makett,
- moekollektsioon, tarbekunstiteos, digitaalne kunstiteos (kodulehekülg, digitaalsed maalid ja joonistused), õpimapp (tööde kogum) jms;
- kirjandus- või ajakirjandusteos: novell, romaan, luulekogu, tõlge, ajaleht, õpimapp (tööde kogum) jms;
- heliteos: omaloomingulise muusikateose või heliteose esitus, omaloominguline heliplaat, kuuldemäng jms;
- fotoseeria või -jutustus;
- film: dokumentaalfilm, portreefilm, animafilm, lavastuslik film, muusikavideo jms;
- etendus või näitus: näidend, kunsti-, kirjandus- või fotonäitus, temaatiline stend jms

2) tehnoloogiline lahendus: arvutiprogramm, arvutimäng jne

3) õppematerjal: ülesannete kogu koos selgituste ja lahendustega, õpimängud, interaktiivne õppematerjal, õppevideod jne

4) projekt: ürituse (konkursi, kontserdi, näituse, õppekäigu jne) korraldamine.

Loovtöök loetakse individuaalselt või kollektiivselt õpilaste poolt läbiviidud uurimistööd, projekti, kunstitööd või muud taolist tööd, mis lähtub õppekava läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

Loovtöök võib olla:

- omaloomingu esitamine (kontsert, kunsti- või käsitööprojekt vms);
- kirjanduslik väljaanne;
- IT projekt;
- kirjutatud ja lavastatud etendus;

- klassi või klassiastet hõlmava ürituste kavandamine ja korraldamine;
- uurimus.

3. Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk

Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk on õppija loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus;
- 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 7) töö korrektse vormistamise oskus;
- 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 9) töö kaitsmise oskus.

4. Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- 1) õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- 2) õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- 3) õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgeks isiksuseks;
- 4) üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- 5) õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

5. Teema valik

Töö teema valib õppija kas õpetaja poolt esitatud teemade nimekirjast või pakub töö teema õppija ise. Töö algfaasis võib töö teema sõnastamine olla laiem, kuid uurimise käigus see kitseneb põhiprobleemini, juhtmotiivini.

6. Tööga seotud osapooled

6.1. Juhendaja tegevus

Õpilasuuring on õppija iseseisev töö, mis toimub koostöös juhendajaga. Õpilasuuringu või praktilise töö vastutav juhendaja on kooli töötaja. Lisaks kooli töötajale võib kaasata juhendaja väljastpoolt kooli.

Juhendaja:

- aitab sõnastada teema ja eesmärgi;
- annab suuna teemakohase kirjanduse ja allikate otsimiseks;
- konsulteerib õpilast uurimistöö käigus;
- jälgib töö valmimise protsessi.

Juhendamine saab alguse juhendaja ja õppija kokkuleppes. Juhendajal on õigus keelduda õppija valitud teemat juhendamast, kui õpetaja ei ole antud valdkonnas asjatundja; kui õppija ei ole suuteline teema kohta uurimisküsimusi formuleerima jms. Juhendajal tuleb hinnata kaitsmisele lubatud töö valmimise protsessi. Juhendaja heakskiiduta tööd kaitsmisele ei lubata.

6.2. Õppija tegevus

Töö koostaja:

- 1) valib kooli õppekavale vastava teema;
- 2) koostab tööplaani vastavalt valitud teemale;
- 3) teostab töö vastavalt tööplaanile;
- 4) vormistab töö vastavalt nõuetele;
- 5) valmistub kaitsmiseks;
- 6) kaitseb oma tööd.

Kaitsmiskomisjoni liikmetele esitatakse töö hiljemalt nädal enne kaitsmist. Tööde kaitsmine toimub kooli komisjoni ees. Täpne ajakava pannakse paika iga õppeaasta alguses. Õppija, kes

ei pea kinni kokkulepetest ega protseduurireeglitest, ei saa jooksva õppeaasta õpilasuurimust või praktilist tööd või loovtööd kaitsta.

6.3. Retsensendi tegevus

Retsensent:

- 1) hindab õppija töö vastavust teemale ja püstitatud eesmärkidele,
- 2) hindab töö vormistust;
- 3) esitab kirjaliku retsensiooni töö sooritaja(te)le ja kaitsmiskomisjonile.

7. Töö maht

Õpilasuurimuse maht on vähemalt 10-15 lehekülge (lisaks tiitelleht, sisukord, kasutatud kirjandus ja lisad). Praktilise töö teostamise käigus valmiva kirjaliku osa maht on vähemalt 5 lehekülge (lisaks tiitelleht, sisukord, kasutatud kirjandus ja lisad). Loovtöö kirjaliku osa maht on vähemalt 5 lehekülge (lisaks tiitelleht, sisukord, kasutatud kirjandus ja lisad).

8. Uurimis- ja praktilise töö ülesehitus

Gümnaasiumi uurimis- ja praktilise töö tavapärane ülesehitus on välja toodud peatükkides 8.1.-8.9. Töö autoril on koostöös juhendajaga õigus töö ülesehitust muuta, kui see on töö seisukohast otstarbekas.

8.1. Tiitelleht

Tiitelleht on töö esimene lehekülg. Tiitellehel peavad olema välja toodud:

- 1) õppeasutuse nimetus,
- 2) autori(te) ees- ja perekonnanimi(nimed),
- 3) töö pealkiri
- 4) töö iseloom – õpilasuurimus
- 5) juhendaja ees- ja perekonnanimi
- 6) töö valmimise koht ja aasta

Lauselõpupunkti tiitellehel ei kasutata. Leheküljenumbrit tiitellehele ei panda. Tiitellehe näidis on juhendi lisas (vt lisa 1).

8.2. Sisukord

Sisukord hõlmab endas kõigi üksikute alajaotuste täielikke pealkirju koos leheküljenumbritega. Sisukorra liigendus pealkirjadeks ja alapealkirjadeks peab vastama töös kasutatud liigendustele.

8.3. Sissejuhatus sisaldab:

- Teema valiku põhjendus
- Töö eesmärkide ja ülesannete, uurimismeetodite, objektide ja esemete määratlus
- Püstitatud hüpotees ja lühike eesmärkide saavutamise mooduse kirjeldus
- Töö etappide kirjeldus
- Iga autori panus mitme autoriga töö puhul

Sissejuhatus esimene lõik on tavaliselt mõeldud lugejas huvi äratamiseks. Õpilasuurimuse puhul tuuakse välja põhjused, miks uurimisküsimused autorit huvitama hakkasid. Sissejuhatus lõpus sõnastatakse õpilasuurimuse eesmärgid, nendeni jõudmise meetoodika ja hüpoteesid. Praktilise töö sissejuhatuses tutvustatakse praktilise töö ideed ja vormi. Põhjendatakse töö teostamise vajalikkust, töö olulisust ja väärtuslikkust kindlatele sihtgruppidele. Töö eesmärk sõnastatakse soovitud tulemuse või seisundina.

Kui autor soovib töö valmimisega seoses kedagi tänada, on seda sobilik teha sissejuhatuses lõpus. Sissejuhatus pikkus on maksimaalselt 1 lehekülg.

8.4. Töö põhiosa

Uurimistöö põhiosa koosneb tavaliselt kolmest osast.

- 1) Esimeses osas antakse ülevaade kirjandusest, kus on uuritavat probleemi varem käsitletud. Analüüsitakse probleemi teemal läbiloetud materjali. Kirjanduse ülevaates toodud faktid ja seisukohad peavad olema korrektselt viidatud. Viitamise vormistamise nõuded on toodud juhendi 10. peatükis.
- 2) Uurimuslik osa. Kasutatud meetoodika osas kirjeldatakse ja põhjendatakse õpilasuurimuses kasutatud materjali kogumise ja analüüsimise meetodeid.
- 3) Kolmandas osas kirjeldatakse tulemusi, mis on saadud uurimise käigus. Tulemuste selgemaks esitamiseks kasutatakse sageli lisaks tekstile illustreerivat materjali (joonised, tabelid, diagrammid jne). Töö eesmärgi seisukohalt vähem olulised tulemused esitatakse vajadusel töö lisa(de)s. Tulemuste osa lõpeb õpilasuurimuse põhjal tehtud järelduste esitamisega.

Praktilise töö teoreetilises taustas antakse ülevaade tööga seonduvast probleemistikust erinevatest allikatest kogutud teabe abil. Kõik praktilises töös toodud faktid ja seisukohad peavad olema korrektselt viidatud. Praktilises töös eelistatakse eelkõige teaduslikke allikaid. Praktilise töö põhiosas kirjeldatakse millal, kus, kuidas, mis vahenditega midagi tehti. Esitatakse töö tegemise etapid, kasutatud materjalid ja tehnilisi vahendeid ning eelarve (kui on rahalisi väljaminekuid). Kirjeldatakse üleskerkinud probleeme ning lahendusi. Tööprotsessi kohta esitatakse asjakohast pildi ja/või videomaterjali (kui see on töö iseloomust tulenevalt võimalik ning mõistlik). Analüüsitakse eesmärgist ja tööprotsessist lähtudes töö tulemust.

8.5. Kokkuvõte

Kokkuvõttes antakse vastus sissejuhatuses püstitatud probleemile või eesmärgile. Uurimise puhul sisaldab kokkuvõte või järeldus konkreetseid tulemusi, tõestusi või tõstatatud hüpoteesi ümberlükkamist. Samuti kirjeldatakse tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme. Praktilise töö kokkuvõttes võetakse saadud tulemused sissejuhatuses sõnastatud eesmärkide kaupa kokku ning tuuakse välja olulised järeldused. Kõik kokkuvõttes kirjeldatu peab olema eelnevalt töös käsitletud. Sissejuhatuse ja kokkuvõtte peaksid olema kooskõlas, moodustades omaette terviku. Kokkuvõtte pikkus võiks olla üks lehekülg.

8.6. Võõrkeelne resüme

Resüme on töö võõrkeelne lühikokkuvõte. Resüme algab töö tõlgitud pealkirjaga ja selles tuuakse välja töö eesmärgid, nendeni jõudmise metoodika ning kokkuvõttest töö tulemused ja järeldused. Resüme koostatakse etteantud põhjale (vt lisa 2).

8.7. Kasutatud allikad

Kasutatud allikateks loetakse töö koostamisel kasutatud ja viidatud kirjanduslikele ja internetimaterjalidele. Kõik tekstis esinevad viited peavad olema kasutatud allikate loetelus välja toodud. Samuti peavad kõiki loetletud allikaid olema tekstis viidatud. Kasutatud allikate vormistamise nõuded on toodud juhendi 10. peatükis.

8.8. Lisad

Kui tekib vajadus lisada töösse materjali, mis põhiteksti ei mahtunud, paigutatakse see kasutatud allikate loetelu järele. Lisadeks on materjalid, mis täiendavad põhiteksti, kuid mille sidumine sellega pole otseselt vajalik. Näiteks paigutatakse lisadesse suuremahulised arvandmed, joonised, tabelid, pildid jne, tekstis olevate jooniste aluseks olnud tabelid ja

kasutatud metoodiliste vahendite näidised. Lisadele peab olema tekstis korrektselt viidatud. Lisad tuleb nummerdada ja pealkirjastada (Lisa 1. Pealkiri) vastavalt tekstis esinemise järjekorrale. Iga lisa algab uuelts lehelt. Tekstis tuleb viidata just lisa numbrile, mitte leheküljenumbrile. Lisad ja nende pealkirjad tuuakse välja ka sisukorras.

8.9. Hinnanguleht

Töö valmides täidetakse eneseanalüüsileht enda ja oma kaaslaste tegevusele uurimistöö teostamisel (vt lisa 3).

9. Loovtöö ülesehitus

Reeglina on loovtöö kirjalik osa ülesehitatud järgnevalt:

- 1) tiitelleht (kooli nimi, töö pealkiri, töö liik, autori ja juhendaja nimed, töö valmimise koht ja aasta);
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus (teema valiku põhjendus, eesmärgi saavutamiseks planeeritud ülesanded, millistest osadest töö koosneb, uurimuse puhul uurimisküsimused või hüpoteesid);
- 4) teooria (vähemalt 1 lk; töö tausta, tehnoloogia, kasutatavate vahendite vms kirjeldus koos viidetega kasutatud allikatele);
- 5) praktiline osa (töö käik ehk loovtöö valmimise etappide kirjeldused, kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus);
- 6) analüüs (hinnang tehtud tööle, põhijäreldused);
- 7) kokkuvõte;
- 8) kasutatud allikate loetelu;
- 9) lisad (vajadusel);
- 10) hinnanguleht.

Loovtöö üleshitus sarnaneb uurimis- ja praktilise tööga. Tõpsustused on välja toodud peatükis 8.

10. Õpilasuurimuse, praktilise töö ja loovtöö vormistamine

10.1. Üldised vormistusnõuded

- A4 formaat
- Tekst musta värvi, kirjastiil Times New Roman või Arial, tähesuurus 12, reavahe 1,5, rööpjoendus

- Leheküljed on nummerdatud (va tiitelleht)

10.2. Töö ülesehitus

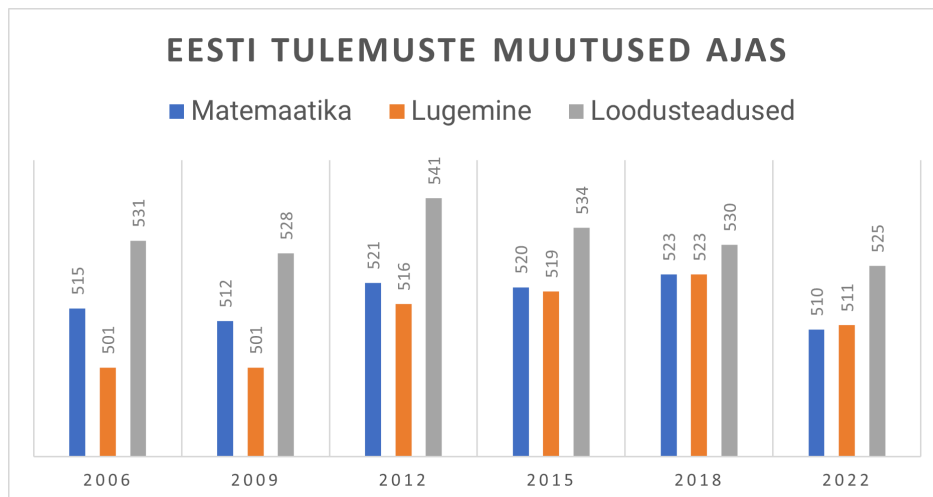
Tööl on kindel ülesehitus. Tekst tuleb jaotada peatükkideks ja alapeatükkideks. Töö iseseisvad osad (näiteks: sissejuhatus, kirjanduse ülevaade, kokkuvõte ja peatükkide pealkirjad) alustatakse uuel leheküljelt. Punkti pealkirja lõpus ei ole. Pealkirjadel on vasakjoendus. Peatükkide pealkirjade suurus on 16, alapealkirjadel 14 punkti paksus (Bold) kirjas. Alapeatükid algavad samalt leheküljelt. Taandrida ei kasutata.

Peatükid on nummerdatud araabia numbritega. Sissejuhatust ja kokkuvõtet ei nummerdata. Alapeatükid nummerdatakse araabia numbritega vastava peatüki ulatuses (nt. 3.2. – kolmanda peatüki teine alapeatükk).

10.3. Illustreeriv materjal

Illustreeriv materjal võimaldab andmeid süstematiseeritult ja ülevaatlikult esitada. Tabelid ja joonised nummerdatakse araabia numbritega kogu töö ulatuses (nt Joonis 1). Teksti paigutatavad tabelid peavad kandma nende sisu lühidalt selgitavat pealkirja. Pealkiri paigutatakse tabeli või joonise alla vasakule. Kui tabel või joonis pole ise koostatud, tuleb märkida allikas (vt Joonis 1).

Näide:

Joonis 1. Kolme kirjaoskuse omandamise muutus PISA 2006., 2009., 2012. 2015., 2018 ja 2022. aasta uuringutes. (Haridus- ja Teadusministeerium, 2024)

10.4. Viitamine

Kõigile töös esitatud seisukohtadele, faktidele ja andmetele, mis ei ole autori enda poolt välja mõeldud, tuleb viidata. Võõraste mõtete esitamist enda omana käsitletakse plagiaadina.

Viited on ühesuguselt vormistatud, otse tekstis ümarsulgudes.

Üks autor, kuupäev teada	(Tamm, 2020)
Üks autor, kuupäev teadmata	(Tamm, kuupäev puudub)
Üks töö ja 2-3 autorit	(Tamm & Mägi, 2020)
Üks töö ja rohkem kui 3 autorit	(Tamm et al., 2020)
Asutus	(Haridus- ja Teadusministeerium, 2020)
Ilma autorita teos sulgudes on teose pealkiri ja aasta	(Gümnaasiumi riiklik õppekava, 2023)

Teiste autorite seisukohad või uurimisandmed esitatakse uurimistöös tsitaatidena või refereeringutena. **Tsitaat** on sõnasõnaline väljavõte viidatavast tekstist. Tsitaatidena tuuakse välja eriti ilmekad või huvitavad mõtted või näited. Tsitaate võib lühendada või katkestada, aga seejuures tuleb väljajäetav koht kindlasti tähistada (...) märgiga. Lühendus ei tohi muuta originaalteksti mõtet. Tsitaat peab olema jutumärkides ning lõppema viitega. **Referereering** on peamine kirjanduse allikatele viitamise viis. Sellisel juhul võetakse teise autori mõte kokku või jutustatakse ümber oma sõnadega. Refereeringu puhul ei kasutata jutumärke, kuid tekstist peab olema selgelt nähtav, kust ühe autori refereering algab ja kus lõpeb.

10.5. Kasutatud allikad

Allikad reastatakse autorite perekonna nimede järgi tähestikulises järjestuses. Ilma autorita teose puhul kasutatakse asutuse nime.

Raamatud: Autori(te) perenimi, initsiaal(id). (Ilmumisaasta). *Pealkiri*. Ilmumiskoht: Kirjastus.

Näited: Verzilin, N. (1949). *Robinsoni jälgedes*. Tallinn: Valgus.

Orav, K., Kesa, M., Ilp A. (2003). *Tasuta tarkvara käsiraamat*. Tallinn:

Leksiko.

Artiklid: Autori(te) perenimi, initsiaal(id). (Ilmumisaasta). Artikli pealkiri. *Ajakirja, ajalehe või kogumiku nimi*, aastakäik, leheküljed.

Näited: Kello, K. (2004). Väike märgiatlas. *Haridus*, 12, 32 – 34.

Õun, A. (2009). Geenid meie vastu. *Psühholoogia*, 10, 24-27

Teatmeteosed: Teatmeteose pealkiri. Ilmumisaasta. Köide. Ilmumiskoht: Kirjastus

Näide: Eesti Entsüklopeedia. 2003. 12. köide. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus

Õigusakt: Akti nimetus. (Vastuvõtmise aeg). Allikas, milles akt ametlikult on avaldatud.

Näide: Perekonnaseadus. (1994). - RT I, 75, 1326.

Internetimaterjalid: Autori(te) perenimi, initsiaal(id). (Ilmumisaasta). *Pealkiri*. Materjali täielik interneti aadress, materjali kasutamise kuupäev.

Ilma autorita teose puhul kasutatakse asutuse nime.

Näide: Tartu Ülikool. (kuupäev puudub). *Viitamise ABC*.

<https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/viitamise-abc/>, 17.08.2024.

Suuline allikas: Intervjueeritava nimi. Intervjueerija nimi. Intervjueerimise koht, kuupäev.

Näide: Tamm, T. Autori intervjuu. Kuressaare, 20.09.2014.

Tehisintellekt: Autor ehk kasutatud AI-tööriista looja. (Kasutatud tekstiroboti versiooni aasta.) Tekstirobot ning selle versioon kasutamise ajal. Keelemudeli tüüp. Tekstiroboti veebiaadress.

Näide: OpenAI. (2023). ChatGPT (17. augusti versioon), suur keelemudel,

<https://chat.openai.com/>.

11. Õpilasuurimuse ja praktilise töö retsenseerimine

Retsensendiks võib olla õpetaja, kooli töötaja või ainespetsialist väljastpoolt kooli.

Õpilasuurimus või praktiline töö esitatakse retsensendile hiljemalt kaks nädalat enne töö kaitsmist. Retsensent esitab kirjaliku retsensiooni töö koostaja(te)le ja kooli kaitsmiskomisjonile hiljemalt nädal enne töö kaitsmist.

Retsensioon peab mahtuma ühele leheküljele etteantud vormis (vt lisa 4). Retsensiooni kirjutamisel võib lähtuda järgmistest küsimustest:

- Kas esitatud töö vastab teemale?
- Kas ülesanded ja meetodika on töö eesmärgi seisukohast sihipärased?
- Millised on töö peamised väärtused? Milliseid uudseid ja omapäraseid momente töö sisaldab?
- Kas õppija poolt kogutud materjal on piisavalt läbi töötatud ja analüüsitud? Kas opereeritud materjalil põhinevad õppija tehtud järeldused on piisavalt põhjendatud?

Kui retsensendil tekib tööga tutvudes täpsustamist nõudvaid küsimusi, tuleb need retsensioonis eraldi välja tuua. Eraldi esitatakse küsimused, millele õppija vastab töö kaitsmisel.

12. Õpilasuurimuse, praktilise töö ja loovtöö kaitsmine

Kaitsmisele pääsevad tööd, millel on juhendaja heakskiit. Tööde kaitsmine toimub vastavalt juhtkonna poolt väljatöötatud plaanile. Õpilasuurimuste ja praktiliste tööde kaitsmine toimub vähemalt 3-liikmelise komisjoni ees. Kaitsmisel osalevad töö juhendaja ja retsensent. Töö kaitsmisel võivad viibida KTG õppijad ja õpetajad.

- Kaitsmine algab õppija suulise ettekandega või presentatsiooniga (5-10 minutit), milles selgitatakse lühidalt töö eesmärki, põhjendatakse teema valikut, esitatakse tulemused ja järeldused.
- Järgneb retsensiooni esitamine.
- Autori vastus retsensioonile.
- Diskussioon.
- Juhendaja arvamus.

13. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ning loovtöö hindamine

Tööd hindab kooli kaitsmiskomisjon. Õpilasuurimuse, praktilise töö ja loovtöö hindamisel arvestatakse töö protsessi, sisu ja vormistamist ning õppija esinemist kaitsmisel. Arvestatakse retsensendi arvamust ja juhendaja soovitusi. Õpilasuurimuse ja praktilise töö kaitsmine ja hinne vormistatakse protokollis. Hindamine toimub vastavalt hindamismudelile (vt lisa 5) ja kooli hindamisjuhendile. Kui õpilasuurimust või praktilist tööd on hinnatud mitterahuldava hindeg, antakse õppijale võimalus korduvaks õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamiseks ja kaitsmiseks.

Lisa 1. Tiitellehe näidis

Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium

TÖÖ PEALKIRI

Õpilasuurimus/Praktiline töö /Loovtöö

Töö Koostaja Nimi

Klass

Juhendaja: Juhendaja Nimi

Kuressaare 2025

Lisa 2. Resümees põhi

SUMMARY

Kuressaare Adults' Gymnasium

Class:	Field:	
Title:		
Classification:	Date:	Number of pages:
Abstract:		
Keywords:		
Author:	Signature:	
Allowed to defend Supervisor:	Signature:	

Lisa 3. Hinnanguleht

Omaalgatus ja planeerimine	Tutvusin juhendiga põhjalikult	Tutvusin juhendiga põgusalt	Ei tutvunud juhendiga
	Planeerisin tegevuskava iseseisvalt	Vajasin abi tegevuskava koostamisel	Juhendaja koostas tegevuskava minu eest
Töö protsess ja koostöö juhendajaga	Pidasin planeeritud tegevuskavast kinni	Tegevuskavast kinnipidamisega tekkis mõningaid probleeme	Tegevuskavast kinnipidamine ei õnnestunud
	Kontakt juhendajaga oli regulaarne ning minu poolt algatatud	Kontakt juhendajaga oli regulaarne kuid juhendaja poolt algatatud	Kontakt juhendajaga oli puudulik
Vormistus	Sain töö vormistamisega iseseisvalt hakkama	Vormistamine tekitas raskusi, vajasin tuge	Vormistamisel vajasin juhendaja pidevat tuge
Töö sisu	Minu töö ülesehitus vastab nõuetele	Töö ülesehitus vastab osaliselt nõuetele	Töö ülesehitus ei vasta nõuetele
	Minu töö vastab valitud teemale, saavutasin seatud eesmärgid	Töö vastab üldiselt teemale, saavutasin osad eesmärgid	Töö ei vasta teemale, eesmärgid jäid saavutamata
Koostöö (vasta juhul, kui töö on rohkem kui 1 autor)	Koostöö autorite vahel sujus väga hästi	Koostöö autorite vahel sujus enamasti hästi, tekkisid mõned erimeelsused	Koostöö autorite vahel oli puudulik ja tekkis palju erimeelsusi
	Igäühe panus töösse oli vajalik	Panus töö valmimisse jaotus ebavõrdselt	Üks või mitu töö autorit ei panustanud töö valmimisse

Lisa 5. Hindamismudel

Õppija nimi: _____ Klass: _____

	Suurepärase	Hea	Rahuldav	Puudulik
Kaitsmine (10 p)				
Kaitsekõne ja esitlus annavad tööst kokkuvõtliku ülevaate, ajast on kinni peetud	3	2	1	0
Esinemine on veenev ja arusaadav	3	2	1	0
Kaitsja oskab vastata komisjoni liikmete küsimustele	4	3	2	0
Töö sisu (25 p)				
Sisu vastab teemale	5	4	3	0
Teoreetiline taust on asjakohane ja lähtub seatud eesmärkidest	5	4	3	0
Töö tulemus või tööprotsessi kirjeldus on terviklik ning lähtub seatud eesmärkidest	5	4	3	0
Sissejuhatus ja kokkuvõte on nõuetekohased	5	4	3	0
Resümees (ei kohandu loovtöö korral)	5	4	3	0
Viitamine (6 p)				
Töös on kasutatud ühtset viitamissüsteemi	3	2	1	0
Viidatud on kõigile kasutatud materjalidele ja viited on kontrollitavad	3	2	1	0
Vormistus (9 p)				
Korrektne õigekiri, loogiline sõnastus	3	2	1	0
Nõuetekohane tiitelleht, sisukord, pealkirjad	3	2	1	0
Joondus, reavahed, leheküljenumbriid ja pealkirjastiilid on vormistatud nõuetekohaselt	3	2	1	0

Kokku _____ punkti